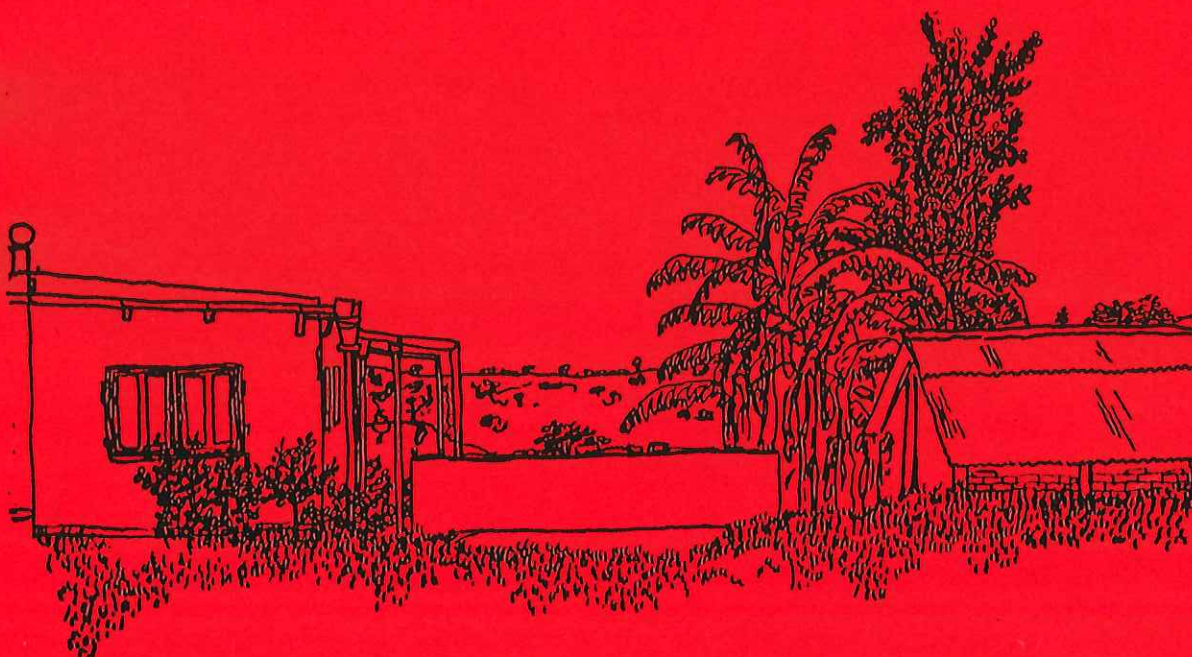

AGBLE!

AGBLE PÅ EWE BETYDER FÄLT, AGBLE! = TILL FÄLTEN,
KOM IGÅNG, SUG I

CRASE, KUMA DUNYO APRIL 1987

(Från Bullarns kontor, vattengisternen, smedjan)

Innehåll:

- xx Ny kurs på gång
- xx Rapport från Flevi
- xx Rapport från seminariet
- xx Operation dagsverke
- xx En dag på CRASE

- xx Besök i Adamé
- xx Kabiye besök
- xx Medicinalväxter
- xx Recept
- xx Och mer
- xxxxx Familjen tar avsked.....

Nr 5 1987

BULLETIN från
Molkoms FHS-Internationella linjen
Svenska Togoföreningen

Värmlands läns folkhögskola
Box 66
660 60 MOLKOM
Tel 0553/100 04

Familjen tar avsked...

Härmed lägger "katt-familjen" in sin avskedsansökan!! Men det är inte med någon större glädje vi gör detta, för det har varit K U L att göra "AGBLE" under året som gått. Vi kommer naturligtvis att återkomma med små notiser under den nyinförda, och i framtiden obligatoriska rubriken "MEDLEMSNYTT".

TÄNK ATT DET SKULLE GÅ SÅ HÄR BRA...

Det trodde vi inte en gång i begynnelsen, då vi satt här i "10:an" och tittade misstänksamt på varandra. Men, sedan när vi påbörjade vår sk långvandring till Karlstad, då förstod vi att det inte var oss gruppmedlemmar det var "fel" på. Vandrigen präglades nämligen av Håkans älgliknande fram-march och så Mats, som i slutklämmen buttertuttrade om "afrikansk takt" och "ja, den där Håkan, han kommer väl också att fylla 50 en dag, eller kanske inte med den takt han håller..."

Höstterminen rann iväg med en svindlande fart och vi upptäckte snart detta faktum, att det inte kunde vara slump, att vi var här i Molkom tillsammans. Många har under årets gång försökt få tillträde till "familjen" men än så länge har ingen lyckats komma längre än till brylling eller avlägsen kusin!!

Mer att säga om året är att det har gått enormt FORT! Och att vi har haft j-vligt roligt tillsammans, både i Togo och här i Molkom. Detta beror (trots allt) mycket på våra lärare Mats, Solvelg och Håkan och vi tackar dem för det.

Men nu är det slut och hög tid för: "Den blomstertid nu kommer..." och vi i Kattfamiljen tackar för oss.

Ny rubrik i AGBLE

En ny rubrik kommer att införas i "AGBLE", nämligen "MEDLEMSNYTT". Under denna rubrik är alla medlemmar i Svenska Togoföreningen välkomna att lämna in sina små notiser och bidrag.

Du kanske har någon synpunkt på vad som skrivits i föregående nummer av "AGBLE" eller något annat som du tycker är av allmänt intresse.

SKRIV TILL: "AGBLE", TOGOLINJEN
BOX 66, VÄRMLANDS LÄNS FHS
660 60 MOLKOM

*partir
c'est
mourir.....*

RAPPORT FRÅN FLEVI

RAPPORT PÅ DEN SVENSKA DELEGATIONENS VISTELSE PÅ C.R.A.S.E, KUMA-DUNYO

Med anledning av ungdomsutbytet mellan våra länder, Togo och Sverige, och studieresorna som alltid har ordnats av Svenska Togoföreningen har denna gång 10 studenter, ledda av föreningens inrikessekreterare, Ann-Marie Svensson, vistats här tolv (12) veckor.

De kom till Lome, vår huvudstad, den 2 januari 1987 och kunde inte komma till Kuma-Dunyo i Kloto förrän den 8 januari 1987 för att där bo på C.R.A.S.E och lära känna den sociala, konstnärliga, och kulturella verkligheten i jordbruksbygden och delta med de unga på centret i olika aktiviteter.

Medlemmarna i delegationen har alla blivit integrerade med de unga på centret och med befolkningen i Dunyo med omgivningarna och har samarbetat med den inom olika områden. Tack vare denna familjära, militanta och broderliga stämning har många arbeten blivit utförda för uppbyggandet av C.R.A.S.E. Samtidigt har arbete utförts i verkstäderna (snickeriet, sömnadsateljén, smedjan, aluminiumgjuteriet och hos skulptören).

Besök har gjorts hos många personer och på många ställen i Kuma-regionen.

Jag börjar beskriva aktiviteterna som utfördes på centret under de svenska gästernas vistelse, därpå följer besöken. I slutet av rapporten finner ni en lista på de unga studenterna i delegationen.

Vad det gäller arbete på centret har de unga (svenska och togolesiska) gjort byggstenar av 3 ton cement med en byggstenspress. Fältarbetet har följts av röjning av ett nytt majs- och maniokfält.

Våra vänners vistelse har inte bara innehållit byggstenstillverkning utan också besök i vissa byar och hos vissa familjer. De har besökt följande byar: Dovota, Blifou, Apoti, Agotime, Bala, Apeyeme, Konda och Adame samt primär- och sekundärskolan i Kuma-Bala. Där överlämnade de skolmaterial och en bunt barnteckningar. De fick också med

sig barnteckningar i retur att överlämna i Sverige. I Konda besökte de sjukstugan och lämnade där kläder till sjukskötaren för att distribuera till behövande barn samt ett belopp av 50.000 FCFA. (Ca 1.000 SEK).

Delegationen har även lärt känna norra Togo, särskilt prefekturerna KOSAH och TONE (Dapaong) och "snuddat vid" de socio-ekonomiska realiteterna där. Den andra resan gick till HAHO där vi i staden Notsé besökte ett kooperativt center och den gamla stadsmuren från kung Agokolis tid.

Under bybesöken i Kuma-byarna har våra gäster haft långa diskussioner med bycheferna och deras medarbetare om det dagliga livet, centret i Dunyo (dess framtid) och många andra olika samtalsämnen. De har även underhållit kontakter med konsthantverkare och personer i det sociala livet i deras omgivning.

Söndagen den 29 mars 1987, dagen innan avresan, var delegationen föremål för en fest organiserad av befolkningen i Kuma. På denna fest underhöll sånggruppen Akpesse och två kyrkokörer från Adame.

Mycket nöjda hade svenskgruppen svårt att skiljas den 30 mars 1987, kl 9 från allmänna platsen (=bygatan) i Dunyo när de återvände till Lome.

Här är listan över delegationen
2 jan - 3 april 1987:

1. Ann-Marie Svensson Ansvarig
2. Berg Eva-Lotta
3. Berg Marit
4. Hansson Pia
5. Hurkmans Mariska
6. Johansson Kerstin
7. Johansson Ulf
8. Olsson Jill
9. Persson Krister
10. Svensson Harald

Tait à Kuma - Dunyo le 13/4/87
K. Flevi
INSPECTION REGIONALE USC KLOTO
LE D-RECEVU
KUMA-DUNYO

RAPPORT FRÅN SEMINARIET

Lördagen den andre maj till söndagen den tredje maj höll U-landslinjen seminarium på Molkoms Fhs. Detta för att informera eleverna av nästa årskurs och veteranerna. Seminariumet behandlade Svenska Togoföreningen, centret i Kuma Dunyos historia, Togos historia och politiska situation. Vi visade även ett diablidsprogram som den förra kursen hade gjort för de intresserade av att söka kursen.

På lördagen var en norsk flickkör på besök de bjöd på en timmas underhållning med norska och svenska sånger. Senare på lördags kvällen samlades alla på stormen för en stunds fika. Det gav både nya och gamla intresserade en chans att bekanta sig med varann. Söndagen ägnades åt till stor del åt att diskutera om den aktuella situationen på centret i Kuma Dunyo. Man diskuterade även om byggnationer som pågår och som man fått sidabidrag för och om lärarnas löner. Vi tog även upp problem som angår verkstäderna på centret. Mariska spelade upp intervjuer som hon gjort med lärarna på centret. På söndagen redogjordes även om barnen och deras skolgång, om traditionell och västerländsk sjukvård mm. Seminariumet behandlade även marknaden och kyrkorna, två viktiga förteelser i en människas liv.

På stormen (elevkaffeterian) gjorde vi en utställning av de saker som vi hade tagit med oss från Togo. Detta för att visa våra saker för Molkomsborna och berätta om vår resa. Vi delade ut flygblad vid strategiska ställen och satte upp plakat utanför skolan.

Stormen pryddes med tyger, stayetter, bruksföremål och mycket annat. En av eleverna på skolans invandrarlinje Kodjo från Gahna hjälpte oss att tillaga en afrikansk måltid på svenska råvaror. Alla som besökte utställningen skulle få ett smakprov på afrikansk mat. Tyvärr hade vi inte tänkt på att det var slutspel i ishockey sådärför kom det inte så mycket folk.

Guidning

på öppethus dagen.

Fou-fou-ätning

på stormen.

En dag på C.R.A.S.E.

Hanen galer allerede, men det er fortsatt mørkt. Pia og Jill koster gårds-plassen sammen med nabojentene Maussi og Angel, mens Lotta henter vann ved sisternen. Jeg står opp og vasker søm-nen ut av øynene før jeg setter på frokostbordet. Vi er ikke så sugene på frokost i dag, men spiser litt ialle-fall. Nå er klåkka halv åtte og fløyta piper. Alle går vi til flaggstangen og synger den Togolesiske nasjonalsangen mens flagget heises stolt opp.

Denne uka skal Christer og jeg jobbe hos katekisten med skulpturer som vi selv bestiller og betaler en rimlig sum for. Lotta og Pia syr kjoler av stoff de kjøpte på marknaden i Kpalimé i går i sy-ataljen, Ulf og Ann-Marie prøver å støpe gryter i alleminiums-støperiet, Mariska og Jill snekker seg hver sin lille pall i snekkerverkstedet, og Harald & Kerstin hos smeden Gligbe og veiver luft til ild-flekten. Vi har nok å gjøre på hele tiden, om ikke annet bare gå å se på hva de andre elevene gjør.

Anku blåser igjen i fløyta og det er 9-rast. Pia, Ulf og jeg kjøper en tall-erken ris m/bønner for 35 CAF=0.70 skr. utenfor skolen av ei dame fra byn Dunyo som bruker og komme hver dag, mens de andre går opp til huset og spiser ana-nas & avocado til pipen høres igjen og klåkka er 9.30 på formiddagen.

Nå kommer lokalkommittén som sammen med rektor Flevie og Ann-Marie skal diskutere seg fram til bl.a. hvordan de skal gjøre med pengene vi har med oss hit. Vi andre fortsetter arbeidet i atalje-ene fram til lunsj og 2½-times siesta kl. 1200. Denne uka tar Harald og Ulf seg av matlagingen. Abek Ponu er invi-tert med på måltidet med god kylling i kryddra saus. Mmm-kjempegodt! Det be-hövdes etter arbeidet og den hete var-men. Etter maten går Mariska og jeg ned til sisternen og vasker klær, andre tar seg en lur eller også skriver brev og dagbok. Presis kl 1430 er det feltarb-eide. "AGBLE", ropes det utenfor huset. Vi følger med elevene nedfor kullen og til manjokkfeltet. I dag skal det ren-ses for ugress mellom de 1½ m høye plan-tene. Vi er desverre arbeidsløse en del av tiden fordi vi ikke har egne arbeidshakker, men låner andres når de blir trötte og behöver litt hvile. Det tar en time og vi er ferdig med

renskningen. Veien tilbake er bratt og lang, så vi sluker i oss kaldt kokt vann når vi endelig er på skol-en igjen. Kabye-læreren har allerede kommet fra Adamé og vi henter klad-debok og penn så leksjonen kan beg-yinne. Det prates mest på Eve-språket, men han tar seg tid til oversettelse innimellom for oss på fransk. Læreren og elevene synes det er göy at vi prö-ver oss på ord og uttaler, så leksjo-nen konsentreres på oss. Men göy er det også for oss når vi hörer klapp og jubel i klassen når vi har klart "pröven".

Skoledagen slutter med at Marie blåser i fløyta og vi samles for å file ned det Togolesiske flagget. Vi går opp til huset og dursjer mens de andre elevene tar fatt på hjemveien og noen med ei vannbötte på hodet. Nå er tem-peraturen mye svalere, og Lotta, Ulf, Pia og jeg går til katekisten i Dunyo for å slukke törsten med noen kullsyre-holdig drikke og for å drikke velling. Jill, Christer og Mariska går samtidig til byn Adamé for å hilse på noen av elevene ved skolen. Vi blir alltid bydd på mat når vi kommer hjem til noen, så vi kommer alldrig sultne hjem igjen på kvelden. Ann-Marie og Kerstin sitter på en pall i kjøkkenet når vi kommer hjem, og prater mens de venter på at vannet skal koke riktig. Harald sitter utenfor på en benk sammen med alle fem nabojentene med bare en fotogenlampe på bordet; de synger mange fine franske og Togolesiske sanger for han.

Bekkmörkt ble det for vel en time siden ennå klåkka bare er 1930 nå, så det siste vi gjør før vi kryper til köys er å drikke en god varm kopp urte-te mens vi prater om et bybesök til Balla i morgen, hvor vi bl.a. skal levere litt skolematriell fra en grundskole i Sverige.

Myggnettene stoppes inn under madrassen og lommelykta er på plass, lett til-gjengelig for evt. toalettbesök på natta, og så hörer jeg de andre sovne en etter en for å samle krefter til en ny og spennende dag på CRASE i Kuma Dunyo.

"Norsken"

Långjum 870506

Hej. Med mitt valhanta pekfinger skall jag försöka skildra ett marknadsbesök i Adame.

870328 Lörd. Ett lamm fött framför köket. Fm gick jag och våra grannflickor till Adame på marknad. Det var mycket folk i rörelse. Pojkar står ogenerat vid vägkanten och pinkar. Flickorna gör likadant, bara tar ett tag i trosan. Vägen lutar mycket och det är ofta ren berggrund; pgr. av störtregnen är det svart att hålla vägen jämn. Trafiken sliter inte så hårt för den är ganska gles och kan på sina ställen inte hålla högre fart än 5-10 km. En bonde har gjort ett spjälstaket av pinnar kring sitt majsält vid vägen, till skydd mot får och getter. Praktiskt varenda pinne har slagit rot. Det staketet ruttnar aldrig. Till marknaden kommer mycket folk från alla håll och bär sina produkter på huvudet. Det är säsong för avokado; bananer finns det alltid. Torkad fisk och rökt fisk, även en del färskfisk. Inget kött utom en och annan levande höna eller pärlhöna, de kostar 20 kr. Man kokar goda flotttyrbullar, majsavalling, jams m.m. och serverar billigt på gatan. Mycket av andra förnödenheter finns också. Batterier, tändstickor, smink, nagellack, tvål av olika slag, importerad och hemkokt, det är en stor artikel. Ingen bostad är så enkel att den inte har en avbalkning för duschning. En och två gånger om dagen tvålär man in sig så att man blir vit och sköljer av med vatten. Kläderna tvättas ofta och i tvål. Även i samband med maten är man mycket noga. Renligheten är utpräglad trots enkla förhållande och långt efter vatten. Det förekommer inga odörer i byarna. Alla vill sälja men ingen är påträngande. De galler att kunna hålla reda på de rätta priserna. Att pruta och diskutera priser ingår alltid i rutinen. Jag köpte gummiband till en slang bella för 3 kr. I Kpalime begärde man ogenerat 30 kr, för samma band. Byskol-läraren Sebastian kom och hjälpte mig att köpa ett par sandaler. Det satt en man på vägkanten och gjorde sandaler av bildäck. Fanns det inga som passade gjorde hansnart ett par måttbeställda; De var mycket bra. Han ville ha 6 kr. för dem, men Sebastian prutade till 5kr. Det är inte fint att pruta för mycket eller för litet.

Ganska många är drabbade av polio, innan det blev vaccinering. Skomakerens ben är helt obrukbar och han åker på en trehjulig med vev. Andra klarar sig med käpp. På marknaden säljes kläder och begagnade skor, smycken (alla kvinnliga innevävar bär örhänger), lök, rotsaker, egentligen allt vad man behöver. Vill man annat kan man ta turbil till Kpalime, 15 km, för 2,50 kr. Där finns post, bank, glass, m.m. Marknaden är en viktig del i den sociala samvaron och man går dit för att träffa folk. Jag är kanske välkänd nu och många kommer och hälsar och pratar, en del fattar man. Flickorna från Dunyo-by ropar hej pappa. Alla är så vackra, spec. flickorna, när man tittar på dem får man ett förtusande leende.

Hälsningar Harald.

Den gamla mannen...
är vår historiebok.

En dag på centret så frågade två tjejer oss om vi ville följa med hem till deras farm. De bodde utanför Dovota som är en kabyeby norr om Dunyo. I en kabyeby ligger farmerna inte ihop utan de är utspridda i skogen. Nåväl efter skolans slut började vi gå uppför berg och ner i dalar, vi gick i ca en och 1/2 timme innan vi kom fram till en farm där vi naturligtvis drack Tchokotcho det typiska hirsölet som de brygger. Alla välkomnade oss och vi satt och pratade på knackig franska. Efter en stund sa Elise att vi måste fortsätta så att vi skulle hinna fram innan mörkret. Vi tackade för ölet och Elise köpte med sig en kruka med hirsöl. Vi gick ca 1/2 timme till och det hann bli kolsvart runt omkring oss, det enda som hördes var cikadorna och grodorna som kväkte. Det är en obeskrivlig känsla att gå omkring i regnskogen i kolmärker och bara ana sig till stigen och känna lukterna. Elise och Angelle däremot gick oberört vidare trots kolmärket. När vi kom fram till deras gård plockade de fram två stolar till oss och två kalebasser med hirsöl i. Efter detta försvann de in i köket, vi tänkte att de skulle laga middag men efter en timme så satte de sig ner och åt utan att bjuda med oss. Vi blev lite oroliga, tänk om vi inte skulle få någon mat. Men det var så här, de själva åt fou fou men till oss kokade de ris och fisksås. Nog kände man sig lite dum men det var bara att äta och se glad ut. Hela kvällen umgicks de med sina syskon. Jag tror inte de sa ett ljud till oss förrän de kom och sa att de hade värmt tvättevatten till oss. Jag var först men det hade börjat att duggregna så min kvälls-

hygien gick nog ganska fort för när jag kom ut stod de och tittade förvånat på mig, va är du redan klar? sa de. De tyckte nog att vi var ena riktiga lortgrisar. Senare efter att vi hade lagt oss tänkte jag på vad läkaren i Karlstad hade sagt till oss att hygien i Västafrika är den sämsta i hela världen och att det är hemskt smutsigt där. Jag lovar att det fanns ingen av oss svenskar som skötte hygien så smidigt som de. Man kan ju undra om det är något som läkaren har hört eller om han har varit i Väst-Afrika någon gång. I alla fall fick vi ett eget hus att sova i, utomhus vardet ett fruktansvärt väder och vi somnade till regnets trummmande mot taket. På morgonen duggregnade det. Elise hade värmt vatten åt oss för att vi skulle duscha. Sen fick vi vänta medan hon åt. Jaha tänkte vi undrar om vi får någon frukost, när hon var klar började vi gå för att möta Angelle, när vi kom dit blev vi bjudna på ris kyckling och öl till frukost!! Vi åt med god aptit och när vi hade tackat för maten gav Angelles föräldrar oss ett stort lass bananer. Det var som de sa un petit cadeau, så var det nästan alltid när man besökte någons hem. det är kanske något att tänka på för den egoistiska svenska medmänniskan. Sedan återstod en timmas promenad i bergen innan vi kom fram till Dunyo. Då var Pia och jag tvungna att tvätta av oss dammet för vi hade blivit genomsveptiga igen, fast Elise och Angelle var knappt andfådda. Jag tror de har lite bättre kondition än vi har, för vilka svenska skolelever går 1 1/2 timma varje morgon och kväll för att ta sig till och från skolan. Inte vi i varje fall

Uf Pia

MAT I TOGO

Togoleserna använder nästan bara inhemskt odlade och producerade livsmedel.

GRÖNSAKER: Tomater, lök, aubergin, spenat, gombo och squash odlas eller köps på marknaden och används färska i gryter och såser.

ROTFRUKTER: Maniok, jams, tarro och sötpotatis förvaras i jorden tills de skall användas. Rotfrukter är basföda i Togo precis som potatisen är i Sverige.

Jams skalas, kokas och äts direkt eller stött i en mortel, ibland tillsammans med maniok och tarro till en slät massa som kallas "foufou".

KÖTT: Kött äts inte så ofta, det är förhållandevis dyrt. På köttmarknaden kan man köpa nöt-får- och getkött. Ovanför svävar flugorna och gamarna.

Folk jagar en del med bössa, slangbella eller i fällor. Man kan få birch (antilopdjur), agoti (liten gnagare) råtta eller fåglar till middagsåsen.

FISK: Fisk odlas i fiskdammar. Små fiskar torkas och förvaras i korgar. Torkad fisk äter man dagligen i sås.

MAJS: Majs torkas och används till att göra "patt". Man går dagligen till kvarnen för att få sin majs mald. Majsmjölet rörs ner i kokande vatten till en hård "gröt" som äts med händerna och doppas i sås.

RIS: Ris äter man inte så ofta. I Togoodlas lite ris men det mesta importeras. Riset kokas ofta ihop med vita bönor.

KRYDDOR: Man kryddar med salt, ingefära, vitlök, paprika och pimo.

Pimo är en liten röd pepparfrukt som är väldigt stark och som brukas mycket och ofta.

FRUKT: Som mellanmål äter man frukt beroende på säsong. Apelsin, avocado, grapefrukt, annanas, banan och papaja.

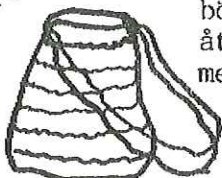
KONSERVER: Tomatpure och sardiner på burk importerade från Filipinerna, används mycke.

KAFFE: Kaffe dricker man inte det odlas bara för export.

TE: Ört teer plockade i naturen.

HÖNS: Höns slaktar man och äter vid högtidliga tillfällen. Kokta till gryta eller sås.

PALMNÖTTER: Palmnötterna är röd-oranga och används till sås. De hårda nötterna kokas i flera timmar, sedan stötts de i en mortel så att skalen lossnar. Skalet och köttet silas bort och det röda vätskan blandas med grönsaker till en sås.

OLJA: Till matlagning används palmolja eller jordnöttsolja.

FRUKOST: Frukost äts vid 6-7-tiden och består ofta av rester från kvällen innan och kanske ris eller majs välling.

LUNCH: Lunch mitt på dagen. Då äter man patt eller foufou med någon sås av grönsaker eller torkad fisk.

Mycket mat och vatten till! Därefter siesta, middagsvila.

MIDDAG: Efter arbetsdagen slut då alla kommer hem från arbetet, skolan eller fältet med ved på huvudet och hackan över axeln, samlas man för att äta tillsammans.

Elden tänds i eldstaden på golvet i köket, något barn går efter vatten, ett annat barn sitter utanför dörren och skalar jams med en "coup-coup" (stor kniv).

Mamma lagar till en sås medan de större syskonen hjälper de små med tvättningen.

Av jamsen "pillar" (stöter) man foufou. Mamma dukar fram på golvet en skål vatten för att tvätta händerna i, en skål med rykande het foufou, såsen och en skål vatten för att dricka. Alla sitter på golvet eller låga pallar och äter med händerna.

Efter maten och diskningen av de tre skålarna sitter alla ute på pallar eller sovsmattor tillsammans med de andra som bor på samma gård.

Barnen somnar i någons knä eller på mattan. Trygga och mätta.

Himlen är mörk och stjärnorna många!

Här följer ett recept på jordnötssås från Togo. För tio personer.

Skala och hacka fem LÖKAR, bryn dem i 3 msk. OLJA. Blanda i 5 hackade TOMATER. Låt koka en stund.

Dela 2 KYCKLINGAR i portionsbitar.

Lägg ner kycklingsbitarna i grytan och apåd med vatten så att det nästan täcker. Rör ner 4 msk. TOMATPURE och en liten burk JORDNÖTSSMÖR.

SALT, PIMO eller PAPRIKA och CAYENPEPPAR.

Koka RIS till. 85% ris och 15% vita bönor. Koka bönerna tills 20 min. återstår av koktiden, läggiriset och mer vatten. ÄT DET ÄR GOTT!

Jul.

VÄXTER SOM BOTAR

Namn på växter:	Sjukdom:	Användning:
<u>Banan:</u>	-mot infektion -kan läka enkla sår	- Ta en smal, tunn bit av stammen och lägg på såret som kompress - Linda om en ren gasbinda.
<u>Baobab:</u>	-diarrhée (barn)	- Späd ut fruktköttet med kokt vatten. - Lägg 4 skedar i $\frac{1}{2}$ l vatten - Ge barnet 4 til 5 gånger pr/dg.
<u>Morot:</u>	-diarre (spädbarn) -sår-läkande -lugnar klåda -luftrörskatarr -hosta -heshet	- Koka dem i saltat vatten. - Mosa dem til puré - Blanda purén med kokande vatten - Ge barnet 3 eller 4 ggr per dag - Dela en rå morot - Lägg den mot såret - Gnugga moroten mot skinnet - Riv och pressa ut juicen - Drick det tillsammans med en tesked honung
<u>Kål:</u>	-tarmmaskar	- Tvätta bladen noga och koka dem i lite vatten - Pressa ur saften - Tag 2 til 3 skedar om dagen.
<u>Citron:</u>	-ont i halsen -halsfluss	- Drick rencitronjuice
<u>Citronella:</u>	-urindrivande -mot myggor	- Koka bladen i vatten några min - Drick - Bränn löven
<u>Eucalyptus:</u>	-Dryck för hjärnan -Feber -Jagar bort myggor	- Koka bladen i vatten och anda in ångan. - Koka 8 blad i 1 liter vatten - Drick varmt och sockrat 2 til 3 ggr per dag. - Låt bladen brinna
<u>Goyavier:</u>	-Diarre (vuxna)	- Ät frukten rå - Tugga bladen råa - Koka 5 til 6 späda blad i ett glas vatten - Ta det 2 til 3 ggr per dag
<u>Apelsin:</u>	-Sömn-givande och -Lugnande	- Koka 4 til 5 torkade blommor i et glas vatten - Drick varmt och sockrat.

OPERATION DAGSVERKE

Elevkåren vid Värmlands Läns folkhögskola i Molkom beslöt att detta året skänka hela den insamlade summan pengar från Operation Dagsverke till Svenska Togoföreningen. Tisdagen den 12 maj gick eleverna ut på olika arbeten städning, industriarbete, målning, fönsterputsning och trädgårdsarbete. Det blev många timmars arbete och som tur var hade vi Vädrets Gudar med oss nästan hela dagen. S-linjen bakade och sålde matbröd i Molkom för 780:- Sammanlagt har vi fått in 11.500:- Pengar som går till skolan CRASE. VI TACKAR ALLA FÖR ALLT!!!

FOLKBILDNING OCH LIVSVILLKOR I U-LAND

Den 26 augusti 1987 börjar nästa kurs "Folkbildning och livsvillkor i u-land" på Molkoms folkhögskola i samarbete med Svenska Togoföreningen. Ett 10-tal personer, som redan antagits till den kommande kursen deltog i seminariet 2-3/5 här i Molkom.

Vi vet av erfarenhet att en del personer kan tvingas ändra sina planer under tiden fram till kursstarten. Så även om vi idag har fullt antal antagna, kan det finnas möjlighet för den som ansöker nu att komma med. Bland dem som står på tur vill vi prioritera äldre sökande med livserfarenhet även utanför skolans värld. Men då vi antar deltagare i omgångar fram till kursstart, kan även riktigt unga bli antagna, om det just då inte finns äldre som konkurrerar. Vår antagningsprincip blir alltså en kompromiss mellan "äldre först" och "först till kvarn ...".

Två deltagare från C.R.A.S.E.

Då vi idag kan förutse tillräckligt deltagarantal till hösten och då vår gode supporter Gunnar Schotte på Werm-landsbanken har ställt i utsikt pengar till resa, kommer vi omgående att sända en inbjudan till C.R.A.S.E. i Kuma-Dunyo att skicka två av sina elever att delta i den svenska gruppens arbete under tre månader här i Molkom.

SE HIT

Eftersom den gamla tryckpressen har gått sönder så blev vi tvungna att använda en annan tryckpress som vi inte var vana vid. Därför blev en del sidor inte så bra. Men vi i familjen hoppas att det går bra ändå.

STORM ÖVER DUNYO

FNCTELEX

MATS MATSSON VARMLANDS LANS FOLKHOGSKOLA BOX 66
66060MOLKOM

NR 29/87 VOUS SIGNALONS QU IL Y A EU UNE FORTE TEMPETE A DUNYO
JEUDI LE 7 MAI DERNIER ET LE TOIT DES ATELIERS COUTURE ET MENUISERIE
A ETE EMPORTE JE ME RENDS AU VILLAGE SAMEDI POUR EVALUER LES DEGATS
ET JE TE TIENDRAI INFORME AMITIES
BLU

Ni underrättas om att det varit en svår storm i Dunyo torsdag den 7 maj och taket
på sömnads- och snickeriverkstäderna har ryckts bort. Jag beger mig till byn på
lördag för att uppskatta skadorna och jag kommer att hålla dig informerad.
Hälsningar. BLU.

TELEGRAM

FNCTELEX

Ovanstående telegram anlände den 13
maj 1987.

I avvaktan på ytterligare informa-
tion från BLU beslöts vid ett styrel-
semöte i Mora den 15 maj att sända ett
telegram till BLU från Svenska Togofö-
reningen. Vi uppmanar BLU att använda
de pengar som finns på kontot i Lomé
för att snarast börja avhjälpa skador-
na efter stormen.

(Det finns motsvarande ca 13 300 SEK
på kontot i Lomé. Det är pengar som
egentligen är avsedda att användas för
första etappen av elevhusbygget till-
sammans med det av SIDA beviljade an-
slaget.)

Det är särskilt viktigt att en repa-
ration snabbt kan påbörjas, eftersom
det är regnperiod nu. Man måste ha tak
över huvudet samtidigt som det regn-
vatten, som faller över just det här
taket, skall samlas upp i cisternen
inför kommande torrperiod. Vi avvaktar
vidare information från C.R.A.S.E. via
BLU.

Nya lönenivåer för lärarna på CRASE.

Vid mötet i Mora beslöts också att
sända lön för sex månader (fr o m juli
1987) enligt de nivåer, som vi kom
överens med BLU om i april i år, dvs:

C.R.A.S.E

Snickarläraren	26 347 F	(ca 493 kr/mån)
Sömnadsläraren	19 157 F	(ca 358 kr/mån)
Smeden	10 000 F	(ca 187 kr/mån)
Gjutaren	10 000 F	(ca 187 kr/mån)

Lokalkommittén skall genom BLU kräva
av ministeriet att de skall överta an-
svaret för lärarlönerna enligt nämnda
tariffer. Det är emellertid inte rea-
listiskt att tro, att ett resultat i
den här riktningen kan uppnås snabbt.
Därför skickar vi dessa pengar (7 350
SEK totalt för sex månader) till kon-
tot i Kpalimé snarast, samt informerar
berörda lärare, rektor och myndigheter
(inspektionen i Kpalimé och direktio-
nen i Lomé).

Smidesstäd skeppas till C.R.A.S.E.

Svenska Togoföreningen har fått ett
smidesstäd från Kohlsua Jernverk. Det
skall skickas med båt till Lomé till
en kostnad av knappt 1000 SEK. Ett
städ av samma storlek kostar i Lomé
nästan 2000 SEK i inköp, varför det
kan vara värt att pröva denna långa
transport.

SVENSKA TOGOFÖRENINGEN

Gåvoredovisning 14/4 1987 - 15/5 1987.

87-04-14	Håkan Franklin, Kartåsgatan 15, 654 61 Karlstad	500:-
16	Billy Hildesson, Hjortmossegatan 34, 461 51 Trollhättan	30:-
28	Helmi Franklin, Veckov. 67, 1 tr., 175 41 Järfälla	100:-
	Inger Raaby, Völundsgatan 4, 3 tr., 113 21 Stockholm	250:-
	Valter Skog, Skäfteingebacken 20, 163 64 Spånga	140:-
29	Wivan Hildesson, Stavredsg. 19, 461 31 Trollhättan	30:-
	Birgitta Johansson, c/o Blomqvist, Olaus Magnus väg 10, 6 tr., 121 40 Johanneshov	100:-
	Gustaf Andersson, Vetevägen 6 B, 781 35 Borlänge	25:-
	Gunilla Persson, Karlstadsvägen 15, 662 00 Åmål	200:-
30	Susanne Johansson, Esplanaden 22, 2 tr., 172 31 Sundbyberg	50:-
	Peter Fels, Tärna folkhögskola, 733 00 Sala	30:-
	Fanny Nyström, Hållansvägen 15, 792 00 Mora	100:-
	Ingrid Axelsson, Karmgatan 89, 653 44 Karlstad	50:-
05-03	Svea Örnstedt, Örnstigen 33, 3 tr., 183 50 Täby	66:-
	Fredrik Granér, Gärdesgatan 5, 542 00 Mariestad	64:-
	"Överskott" vid seminarium 2-3/5 på Molkoms folkhögskola	77:-
04	Niklas Högborg, c/o Åsa Frej-Södergren, Stockholmsv. 22, 122 32 Enskede	60:-
	Svea Örnstedt	100:-
	Familjen Callenmark, Enbärsstigen 19, 792 00 Mora	50:-
05	Agneta Widegren, Strålgatan 7, 112 63 Stockholm	300:-
	Tora Sibbe, Kalkugnsvägen 8 B, 597 00 Åtvidaberg	100:-
	Fredrik Granér	100:-
	Jill Olsson, 283 00 Osby	300:-
06	Edvin Liljemark, Brunnsberg 4201, 796 00 Älvdalen	50:-
11	U-landsfonden, Mora folkhögskola, Skeriol, 792 00 Mora	17 864:28
12	Karin o. Åke Engström, Tornvägen 32, 741 00 Knivsta	100:-
13	Irène Johansson, Lillängen 4047, 661 00 Säffle	50:-
14	Elsa Böhlmark, Husåkersv. 11, 792 00 Mora	50:-
	Del av dagsverke, Molkoms folkhögskola, Box 66, 660 60 Molkom	275:-
15	Jane Fredlund, Dadelgränd 12, 175 49 Järfälla	50:-
Totalt under perioden		21 261:28

Kommentarer:

1. Almanackorna.

Vi har ca 160 almanackor kvar, som vi gärna säljer för 20:- kr/ex. nu när snart halva året gått. Tag chansen! Några fakturor för rekvirerade almanackor är ännu obetalda, varför vi väntar med slutredovisning till nästa AGBLE!.

2. Utgifter.

Beträffande utgifter under de två senaste perioderna hänvisar vi till artiklar i föregående AGBLE! och detta nummer. Nära förestående är överföring av pengar till kontot i Lomé för elevhusbygget m.m., där SIDA bidrar 80 % av totalkostnaden. Beroende på vad som rapporteras från CRASE om skadorna på taket kan det ev. bli nödvändigt att snabbt överföra mera pengar för detta "katastrofärendamål".

3. En felsummering

hade insmugit sig i förra gåvoredovisningen. Totalsumman för perioden var 2 942:-. Vi ber om ursäkt!